

Sygn. akt IV KK 657/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący)

SSN Marek Siwek (sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **D. S., M. B., M. M., A. Z., K. S., A. S., A. S., P. K., I. K., K. R., D. F., A. S., D. Z., W. K., I. O., K. G., K. B., Ł. T., M. P., A. Z., Ł. P., P. K., K. Ś., N. K., N. S., S. K., P. C.**

skazanych z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2022 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 26 lipca 2019 r., sygn. akt IX K [...]

1) uchyla zaskarżony wyrok co do D. S., M. B., M. M., A. Z., K. S., A. S., A. S., P. K., I. K., K. R., D. F., A. S., D. Z., W. K., I. O., K. G., K. B., Ł. T., M. P., A. Z., Ł. P., P. K., K. Ś., N. K., N. S., S. K., P. C. i uniewinnia oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów;

2) kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w G. w dniu 23 marca 2018 r. skierował do Sądu Rejonowego w G. wniosek o warunkowe umorzenie postępowania wobec D. S., M. B., M. M., A. Z., K. S., A. S., A. S., P. K., I. K., K. R., D. F., A. S., D. Z., W. K., I. O., K.G., K. B., Ł. T., M. P., A. Z., Ł. P., P. K., K. Ś., N. K., N. S., S. K., P.C., podejrzanych o popełnienie czynów z art. 271 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k.

Czyn każdej z tych osób polegał na tym, że będąc na podstawie umowy o świadczenie usług edukacyjnych, słuchaczami Gimnazjum dla Dorosłych w G. [...] w G. lub słuchaczami [...] Policealnej Szkoły Zawodowej dla Dorosłych w G., w ustalonym czasie brały udział w wystawieniu dokumentu w postaci dziennika zajęć szkoły zaocznej, prowadzonego dla ustalonego kierunku kształcenia (gimnazjum, kierunku - technik bezpieczeństwa i higieny pracy, kierunku - technik weterynarii), który to dziennik ze względu na zawartą w nim treść miał stanowić dowód okoliczności mającej znaczenie prawne, poprzez potwierdzenie - w wyniku złożenia własnoręcznych podpisów - swojej obecności w ustalonych dniach na zajęciach lekcyjnych i tym samym poświadczanie nieprawdy co do swojej obecności na tych zajęciach, które to zapisy stanowiły podstawę do uzyskania przez [...] Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych w G. przy ulicy Z., dotacji finansowych w wielkościach określonych w art. 80 ust 2-3a ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 26 lipca 2019 r., sygn. akt IX K [...],

1. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego D. S. o czyny z pkt. 1 i 2 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. I-III wyroku);
2. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanej M. B. o czyny z pkt. 3, 4, 5 i 6 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi i na

podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzaney świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. IV-VI wyroku);

3. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego M. M. o czyn opisany w z pkt. 7 części wstępnej wyroku, wyczerpujący znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. VII-IX wyroku);
4. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku tytułem próby - postępowanie karne wobec podejrzaney A. Z. o czyny z pkt. 8 i 9 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzaney świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. X-XII wyroku);
5. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku tytułem próby - postępowanie karne wobec podejrzaney K. S. o czyn z pkt. 10 części wstępnej wyroku, wyczerpujący znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzaney świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XIII-XV wyroku);
6. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzaney A. S. o czyny z pkt. 11, 12, 13 i 14 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzaney świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz

Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XVI-XVIII wyroku);

7. na zasadzie art. 66 § 1 i § 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanej A. S. o czyn z pkt. 15 części wstępnej wyroku, wyczerpujący znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanej świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XIX-XXI wyroku);
8. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego P. K. o czyny z pkt. 16 i 17 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XII-XXIV wyroku);
9. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanej I. K. o czyny z pkt. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 26 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanej świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XXV-XXVII wyroku);
10. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanej K. R. o czyny opisane w punktach 27, 28, i 29 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanej świadczenie pieniężne w kwocie 500 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy

Postpenitencjarnej (punkt XXVIII-XXX);

11. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego D. F. o czyny z pkt. 30, 31, 32 i 33 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XXXI-XXXIII);
12. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego A. S. o czyn z pkt. 34 części wstępnej wyroku, wyczerpujący znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XXXIV-XXXVI wyroku);
13. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego D. Z. o czyny z pkt. 35, 36, 37, 38, 39, 40 i 41 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43 a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XXXVII-XXXIX wyroku);
14. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego W. K. o z pkt. 42 i 43 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XL-XLII wyroku);

15. na zasadzie art. 66 § 1 i § 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego I. O. o czyny z pkt. 44,45 i 46 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XKIII-XLIV wyroku);
16. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego K. G. o czyny z pkt. 47,48 i 49 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k. ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XLVI-XLVIII wyroku);
17. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego K. B. o czyny z pkt. 50, 51,52, 53, 54 i 55 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XLIX-LI wyroku);
18. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego Ł. T. o czyny z pkt. 56 i 57 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występku z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LII-LIV wyroku);

19. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzaney M. P. o czyny z pkt. 58, 59 i 60 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzaney świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LV-LVII wyroku);
20. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego A. Z. o czyny z pkt. 61, 62, 63 i 64 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LVIII-LX wyroku);
21. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego Ł. P. o czyny z pkt. 65 i 66 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LXI-LXIII wyroku);
22. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzaney P. K. o czyny z pkt. 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 i 76 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzaney świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. XLIV-LXVI);

23. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego K. Ś. o czyn z pkt. 77 części wstępnej wyroku, wyczerpujący znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LXVII-LXIX wyroku);
24. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego N. K. o czyny z pkt. 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86 i 87 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LXX-LXXII wyroku);
25. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego N. S. oskarżonego o czyny z pkt. 88, 89, 90 i 91 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LXXIII-LXXV wyroku);
26. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego S. K. o czyny z pkt. 92, 93 i 94 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LXXVI-LXXVIII wyroku);

27. na zasadzie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył - na okres roku próby - postępowanie karne wobec podejrzanego P. C. o czyny z pkt. 95 i 96 części wstępnej wyroku, wyczerpujące znamiona występków z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k., ustalając, że czyny te stanowią wypadek mniejszej wagi oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł od podejrzanego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt. LXXIX-LXXXI wyroku).

Jednocześnie Sąd Rejonowy w G., na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 7 ustawy z 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądził od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie po 60 zł. oraz wydatki w kwocie po 31,50 zł. Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 3 sierpnia 2018 r.

Kasację na korzyść oskarżonych D. S., M. B., M. M., A. Z., K. S., A. S., A. S., P. K., I. K., K. R., D. F., A. S., D. Z., W. K., I. O., K. G., K. B., Ł. T., M. P., A. Z., Ł. P., P. K., K. Ś., N. K., N. S., S. K., P. C., wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 341 § 2 i § 5 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 66 § 1 k.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu wniosków prokuratora o warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec podejrzanych o czyny z art. 271 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. wobec wskazanych oskarżonych i wydaniu na posiedzeniu w stosunku do tych podejrzanych wyroku warunkowo umarzającego postępowanie w sytuacji, gdy w świetle zebranych dowodów brak było podstaw do przyjęcia, że okoliczności popełnienia przez podejrzanych zarzuconych im występków z art. 271 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. nie budzą wątpliwości, co implikowało - z uwagi na brak spełnienia niezbędnej przesłanki warunkowego umorzenia sprecyzowanej w art. 66 § 1 k.k. - obowiązek skierowania sprawy na rozprawę i w konsekwencji skutkowało rażącym oraz mającym istotny wpływ na treść orzeczenia naruszeniem przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 271 § 1 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że podejrzani, jako uczniowie szkoły wieczorowej, stanowią podmiot przestępstwa indywidualnego określonego we wskazanym przepisie, a ich zachowanie,

polegające na potwierdzeniu na listach stanowiących załączniki do dzienników szkoły zaocznej udziału w zajęciach mimo nieobecności na nich, realizuje znamiona wystawienia dokumentu i poświadczenia w nim nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne, podczas gdy oskarżeni, nie mając przymiotu funkcjonariusza publicznego ani też innej osoby uprawnionej do wystawienia dokumentu, nie wypełnili swoim zachowaniem znamion przestępstwa indywidualnego, o jakim mowa w art. 271 § 1 i § 2 k.k.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonych od zarzucanych im czynów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Trafnie podniesiono w niej, że zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w G. zapadł z rażącą obrazą wskazanych w petitum kasacji przepisów, przede wszystkim art. 341 § 2 k.p.k. W myśl tego przepisu, brak uzasadnienia dla uwzględnienia wniosku o warunkowe umorzenie postępowania winien skutkować skierowaniem sprawy na rozprawę. Taka sytuacja procesowa powinna mieć miejsce zarówno wówczas, gdy reakcja karnoprawna na popełnienie przestępstwa przez podejrzanego polegająca na warunkowym umorzeniu postępowania byłaby nieodpowiednia, jak i wtedy, gdy w ogóle brak podstaw do warunkowego umorzenia postępowania z uwagi na niespełnienie podstawowej materialnoprawnej przesłanki takiej decyzji, związanej z faktem popełnienia przestępstwa. Trzeba bowiem odnotować, że według art. 66 § 1 k.k. sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Określony w art. 66 § 1 k.k. wymóg, aby okoliczności popełnienia czynu nie budziły wątpliwości, oznacza pewność co do realizacji przez sprawcę wszystkich podmiotowych i przedmiotowych znamion czynu zabronionego, co do którego ma dojść do warunkowego umorzenia postępowania.

Jak już wcześniej wskazano, wszystkim wymienionym wyżej oskarżonym w sprawie zarzucono popełnienie czynów, mających polegać na tym, że osoby te, będąc na podstawie umowy o świadczenie usług edukacyjnych, słuchaczami Gimnazjum dla Dorosłych w G. [...]. lub słuchaczami [...] Policealnej Szkoły Zawodowej dla Dorosłych w G., w ustalonym czasie brały udział w wystawieniu dokumentu w postaci dziennika zajęć szkoły zaocznej, prowadzonego dla ustalonego kierunku kształcenia (gimnazjum, kierunku - technik bezpieczeństwa i higieny pracy, kierunku - technik weterynarii), który to dziennik ze względu na zawartą w nim treść miał stanowić dowód okoliczności mającej znaczenie prawne, poprzez potwierdzenie - w wyniku złożenia własnoręcznych podpisów - swojej obecności w ustalonych dniach na zajęciach lekcyjnych i tym samym poświadczanie nieprawdy co do swojej obecności na tych zajęciach, które to zapisy stanowiły podstawę do uzyskania przez [...] Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych w G. przy ulicy Z., dotacji finansowych w wielkościach określonych w art. 80 ust 2-3a ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. Zdaniem oskarżyciela publicznego czyny te zrealizowały dyspozycję przestępstwa z art. 271 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k.

Bezspornym w tej sprawie jest, że wymienione grono słuchaczy wskazanych jednostek edukacyjnych, pomimo nieobecności na zajęciach lekcyjnych, w późniejszym terminie składało własnoręczne podpisy na listach obecności, co miało potwierdzić ich obecność w tym czasie. Wszyscy oskarżeni przyznali się bowiem do tych czynów i złożyli wyjaśnienia, z których m. in. wynikało, że uzyskanie przez słuchacza 50% frekwencji zwalniało ich z opłaty czesnego w wysokości 200 zł miesięcznie, które musieliby uiścić w przypadku większej absencji. Uczniowie dokonywali uzupełnień na listach z własnej inicjatywy lub na polecenie pracowników placówek, jednak nie mieli świadomości, że szkole niepublicznej również z tytułu co najmniej 50% frekwencji ucznia przysługiwała dotacja finansowa.

W tych realiach oczywiste jest, że zasadnie skarżący podniósł w kasacji, że analiza zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie w kontekście przedstawionych oskarżonym zarzutów prowadzi do wniosku, iż czyny przez nich popełnione nie wyczerpują znamion przestępstwa z art. 271 § 1 k.k.

Przede wszystkim trzeba wskazać, że przestępstwo z art. 271 § 1 k.k., tzw. fałsz intelektualny jest przestępstwem indywidualnym, którego podmiotem może być wyłącznie funkcjonariusz publiczny, albo inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2004 r., I KZP 12/04). Uprawnienie innej osoby do wystawienia określonego dokumentu musi wynikać z określonej regulacji prawnej, mocą której dokument sporządzony przez taką osobę uzyskuje cechę zaufania publicznego, podobnie jak dokument sporządzony przez funkcjonariusza publicznego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2015 r., IV KK 407/14). Uprawnienie to sytuuje zatem „inną osobę” na płaszczyźnie zbliżonej do funkcjonariusza publicznego. Już z tego powodu nie można stwierdzić, że ktokolwiek z oskarżonych w niniejszej sprawie dopuścił się przestępstwa z art. 271 § 1 k.k., skoro żadnemu nie można przypisać cechy podmiotu wymaganej przez ten przepis. Uczeń – słuchacz szkoły wieczorowej, nie jest ani funkcjonariuszem publicznym (zob. art. 115 § 13 k.k.), ani „inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu” w rozumieniu art. 271 § 1 k.k., gdyż z żadnego przepisu, orzeczenia sądu czy decyzji uprawnionego organu nie wynika dla takiego ucznia uprawnienie do wystawiania dokumentu, z którym związana jest cecha prawdziwości zawartej w nim treści, czyli prawdziwości intelektualnej.

Poza tym żaden z oskarżonych nie zrealizował znamienia przedmiotowego przewidzianego w art. 271 § 1 k.k., związanego z faktem wystawienia dokumentu poświadczającego nieprawdę. Wystawienie dokumentu w rozumieniu tego przepisu nie polega bowiem jedynie na jego sporządzeniu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 25 stycznia 2005 r., WA 30/04, 23 lutego 2012 r., III KK 375/11). Chodzi bowiem o dokument, który ma cechę zaufania publicznego, dokument urzędowy, czy też dokument, który z mocy przepisów szczególnych posiada cechę doniosłości w określonej dziedzinie prawa. Oznacza to, że z natury rzeczy nie jest możliwe poświadczenie nieprawdy w rozumieniu art. 271 § 1 k.k., gdy czynność sprawcy mającego kompetencję jedynie do uczestnictwa w obrocie prawnym, jaka przysługuje każdej osobie fizycznej, polega na sporządzeniu dokumentu związanego z tym obrotem (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z: 15 marca 2013 r., V KK 433/12, 28 stycznia 2015 r., IV KK 407/14, 26 marca 2015 r., IV KK

422/14). Wystawienie dokumentu można zatem uznać za sporządzenie kwalifikowane, znamienne zarówno celem istnienia wystawianego dokumentu w obrocie, jak również cechą szczególną dokumentu, będącą pochodną podmiotu, który go wystawia.

Uczniowie podpisujący listy, w których składali nieprawdzie oświadczenia o swojej obecności na zajęciach lekcyjnych, w celu uniknięcia dla siebie potrąceń za czesne, nie mogli dopuścić się popełnienia przestępstwa art. 271 § 1 k.k. Choć dokumenty, które sporządzili na skutek złożenia podpisów w odpowiednich miejscach były intelektualnie nieprawdziwe, nie były to dokumenty „wystawione” w rozumieniu tego przepisu, zwłaszcza przez osoby posiadające szczególną cechę uprawnienia, przewidzianą w art. 271 § 1 k.k.

W rezultacie uznanie przez Sąd Rejonowy, że zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku prokuratora oraz wydanie wobec oskarżonych wyroku warunkowo umarzającego postępowanie o czyny, których znamiona nie zostały wypełnione, niewątpliwie nastąpiło z rażącym naruszeniem art. 271 § 1 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie. Istnienie zasadniczych, obiektywnych wątpliwości co do okoliczności popełniania czynu zabronionego powinno skłonić Sąd Rejonowy do uznania wniosku prokuratora za niezasadny i skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie, w myśl art. 341 § 2 k.p.k., na którym to forum powinien zapaść wyrok uniewinniający.

Z tego względu zaskarżony wyrok należało uchylić.

Sąd Najwyższy uznał, że w sytuacji niebudzących wątpliwości ustaleń faktycznych wynikających z części dyspozytywnej wyroku, które wprost wskazują na niewypełnienie przez oskarżonych znamion przypisanych im przestępstw, w kontekście kierunku wniesionej kasacji, już w postępowaniu kasacyjnym zaktualizowała się konieczność uniewinnienia oskarżonych, gdyż warunkowe umorzenie postępowania było oczywiście niesłuszne (art. 537 § 2 k.p.k. *in fine*).

O kosztach procesu w sprawie orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k.

a.s.